

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (apeliacinių skundų kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. gegužės 21 d.*

„Apeliacinis skundas — Viešoji tarnyba — Laikinieji tarnautojai — Terminuota sutartis — Sprendimas nepratęsti — Skundo atmetimas — Pareiga motyvuoti — Motyvas, pateiktas sprendime atmesti skundą“

Byloje T-347/12 P

dėl apeliacinio skundo dėl 2012 m. birželio 13 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo (trečioji kolegija) sprendimo *Mocová / Komisija* (F-41/11) panaikinimo

Dana Mocová, gyvenanti Prahoje (Čekijos Respublika), atstovaujama advokatų D. de Abreu Caldas, S. Orlandi, A. Coolen, J.-N. Louis ir É. Marchal,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai J. Currall ir D. Martin,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger (pranešėjas), teisėjai O. Czúcz ir S. Papasavvas,

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. spalio 8 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą¹

(Praleista)

* Proceso kalba: prancūzų.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

Dėl apeliacinio skundo

Procesas

- 10 Bendrojo Teismo kanceliarijai 2012 m. rugpjūčio 3 d. apeliantė pateikė laišką, kuriuo pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 95 straipsnį pateikė ir teisinės pagalbos prašymą leisti paduoti šį apeliacinį skundą. 2012 m. gruodžio 20 d. Nutartimi *Mocová / Komisija* (T-347/12 P AJ) Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė teisinės pagalbos prašymą.
- 11 2013 m. sausio 8 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktas pareiškimas, kuriuo apeliantė padavė šį apeliacinį skundą. 2013 m. balandžio 25 d. laišku pagal Procedūros reglamento 146 straipsnį apeliantė pateikė motyvuotą prašymą ją išklausti per žodinę proceso dalį.
- 12 Šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus 2013 m. spalio 8 d. posėdyje.

Šalių reikalavimai

- 13 Apeliantė Bendrojo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą teismo sprendimą,
 - panaikinti sprendimą, kuriuo atmestas prašymas pratęsti jos sutartį,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi pirmoje instancijoje ir apeliaciniame procese išlaidas.
- 14 2013 m. balandžio 10 d. atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija Bendrojo Teismo prašo:
 - atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįsta,
 - priteisti iš apeliantės jos patirtas bylinėjimosi šioje instancijoje išlaidas.

Dėl teisės

(Praleista)

Dėl pirmojo pagrindo dėl „reikšmingų motyvų nebuvimo“

(Praleista)

– Dėl tariamos teisės klaidos, padarytos pakeitus atsisakymo pratęsti apeliantės sutartį motyvus ikiteisminėje stadijoje

- 26 Apeliantė mano, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą grįsdamas savo išvadas motyvu, t. y. biudžeto suvaržymais, kuris nebuvo nurodytas 2010 m. spalio 15 d. sprendime ir kurio paskyrimų tarnyba nepateikė atsakymo į skundą stadijoje.
- 27 Taip Tarnautojų teismas nukrypo, pirma, nuo teismų praktikos, pagal kurią sprendimo atmesti skundą motyvai laikomi sutampančiais su sprendimo, dėl kurio buvo pateiktas skundas, motyvais (šiuo klausimu žr. 1995 m. spalio 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Obst / Komisija*, T-562/93, Rink. VT p. I-A-247 ir II-737, 79 punktą ir 1997 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Berlingieri Vinzek /*

Komisija, T-71/96, Rink. VT p. I-A-339 ir II-921, 79 punktą), antra, pažeidė teisėtumo principą, pagal kurį sprendimo motyvai gali būti pagrįsti tik ankstesnėmis ar tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas, susiklosčiusiomis aplinkybėmis, ir, trečia, ikiteisminės procedūros tikslą suteikti bylos šalims galimybę draugiškai išspręsti ginčą (2000 m. sausio 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Gouloussis / Komisija*, T-86/98, Rink. VT p. I-A-5 ir II-23, 61 punktas).

- 28 Komisija mano, jog šie argumentai neturi jokio pagrindo.
- 29 Reikia konstatuoti, kad iš skundžiamo teismo sprendimo matyti, kad OLAF generalinio direktoriaus pareigas einantis pareigūnas, atsakydamas į apeliančės prašymą pratęsti laikinosios tarnybos sutartį, 2010 m. spalio 15 d. rašte nurodė jai, kad ši sutartis baigs galioti 2010 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į tai, kad nėra jokios galimybės ją pratęsti ilgesniam nei maksimalus aštuonerių metų laikotarpiui, taikomam OLAF dirbantiems laikiniejiems tarnautojams.
- 30 Tačiau 2011 m. vasario 11 d. atsakymu paskyrimų tarnyba atmetė 2010 m. lapkričio 10 d. apeliančės skundą, nesiremama aštuonerių metų nesumavimo taisykle, o grindė savo sprendimą biudžeto aplinkybėmis, tarnybos interesais ir apeliančės nuopelnais ir gebėjimais.
- 31 Šiomis aplinkybėmis, kurias apeliančė ginčijo pirmojoje instancijoje kaip prieštaringą motyvavimą, Tarnautojų teismas, remdamasis Sprendimu *Komisija / Birkhoff* (58 ir 59 punktai), pirmiausia konstatavo, kad, atsižvelgiant į ikiteisminės procedūros kintamą pobūdį, nagrinėjant asmens nenaudai priimto pirmojo akto teisėtumą, turi būti atsižvelgiama į sprendime atmesti skundą pateiktus motyvus, nes jie laikomi sutampančiais su pirmojo akto motyvais. Tačiau Tarnautojų teismas patikslino, kad buvo nagrinėjamas būtent pirmojo asmens nenaudai priimto akto teisėtumas, atsižvelgiant kaip tik į sprendime atmesti skundą išdėstytus motyvus.
- 32 Be to, Tarnautojų teismas skundžiamo sprendimo 38 punkte konstatavo, kad tai, jog sprendime atmesti skundą paskyrimų tarnyba, bet kuriuo atveju palikdama galioti sprendimą nepratęsti apeliančės sutarties, nukrypo nuo 2010 m. spalio 15 d. sprendime pateiktų motyvų ir pateikė kitų motyvų, savaime nedaro sprendimo nepratęsti sutarties neteisėto, nes skundo procedūros tikslas kaip tik yra suteikti galimybę paskyrimų tarnybai peržiūrėti skundžiamą aktą pagal skundą pateikusio asmens išdėstytus kaltinimus ir prireikus pakeisti rezoliucinę dalį pagrindžiančius motyvus.
- 33 Reikia priminti, kad remdamasis ikiteisminės stadijos kintamu pobūdžiu, kad padarytų išvadą, jog reikėjo atsižvelgti į sprendime atmesti skundą išdėstytus motyvus, Tarnautojų teismas tik vadovavosi nusistovėjusia teismo praktika dėl galimybės skųsti atsakymą į skundą nustatymo, iš kurios matyti, kad paskyrimų tarnyba sprendime atmesti skundą gali papildyti sprendimą, t. y. jį pakeisti.
- 34 Jis nusprendė, kad administracinis skundas ir eksplisitinis ar implicitinis sprendimas jį atmesti yra sudėtingos procedūros dalis ir tik išankstinė kreipimosi į teismą sąlyga. Šiomis aplinkybėmis ieškiniu, net formaliai pareikštu dėl sprendimo atmesti skundą, teismui skundžiamas asmens nenaudai priimtas aktas, dėl kurio buvo pateiktas skundas, išskyrus atvejus, kai sprendimo atmesti skundą turinys skiriasi nuo akto, dėl kurio pateiktas šis skundas, turinio. Eksplisitinis sprendimas atmesti skundą gali, atsižvelgiant į jo turinį, nepatvirtinti ieškovo skundžiamo akto. Taip yra tuo atveju, kai sprendime atmesti skundą iš naujo nagrinėjama ieškovo situacija, paisant naujų teisinių arba faktinių aplinkybių, arba kai juo pakeičiamas ar papildomas pirmasis sprendimas. Darant šias prielaidas, skundo atmetimas yra aktas, kuriam taikoma teismo kontrolė ir į kurį šis teismas atsižvelgia vertindamas skundžiamo akto teisėtumą ar net laiko jį asmens nenaudai priimtu aktu, pakeičiančiu skundžiamą aktą (žr. 2011 m. rugsėjo 21 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Adjemian ir kt. / Komisija*, T-325/09 P, Rink. p. II-6515, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 35 Šią poziciją taip pat patvirtina nuomonė, kad motyvų papildymas sprendimo atmesti skundą priėmimo stadijoje atitinka Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 90 straipsnio 2 dalies, pagal kurią sprendimas dėl skundo taip pat turi būti motyvuotas,

tikslą. Šia nuostata būtinai reikalaujama, kad institucija, turinti priimti sprendimą dėl skundo, nebūtų saistoma tik vienu motyvu, kartais nepakankamų ar net neegzistuojančių, pavyzdžiui, implicitinio sprendimo atmesti sprendimą, dėl kurio pateiktas skundas, atveju (2011 m. liepos 7 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Longinidis / Cedefop*, T-283/08 P, 72 punktas).

- 36 Šiuo aspektu reikia pabrėžti, kad teismų praktika, kuria remiasi apeliantė ir kuri konstatuoja, kad institucija negali visiškai naujais motyvais pakeisti pirminių klaidingų motyvų (minėto Sprendimo *Berlingieri Vinzek / Komisija* 79 punktas), susijusi su specialiu atveju, kai institucija pateikia papildomų motyvų po to, kai pareiškiamas ieškinys, taigi, ji netaikoma ikiteisminėje stadijoje.
- 37 Priešingai, negu teigia apeliantė, toks aiškinimas neprieštarauja nei ieškinio ir skundo atitikties taisyklei, nei ikiteisminės procedūros tikslui, nei teisėtumo principui.
- 38 Pirma, kiek tai susiję su ieškinio ir skundo atitikties taisykle ir ikiteisminės stadijos tikslu, reikia pabrėžti, kad Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnyje, kuris taikomas laikiniejiems tarnautojams pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų (toliau - KTĮS) 46 straipsnį, numatytos ikiteisminės procedūros tikslas yra leisti ir skatinti draugiškai išspręsti tarp pareigūno ir administracijos kilusį nesutarimą (1986 m. spalio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Schwiering / Audito Rūmai*, 142/85, Rink. p. 3177, 11 punktas ir 1989 m. kovo 14 d. Sprendimo *Del Amo Martinez / Parlamentas*, 133/88, Rink. p. 689, 9 punktas; 1990 m. kovo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Alexandrakis / Komisija*, T-57/89, Rink. p. II-143, 8 punktas) ir nurodyti institucijai, kurioje dirba pareigūnas, peržiūrėti savo sprendimą, atsižvelgiant į galimus šio pareigūno prieštaravimus (1980 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vecchioli / Komisija*, 101/79, Rink. p. 3069, 31 punktas; 1993 m. sausio 28 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Piette de Stachelski / Komisija*, T-53/92, Rink. p. II-35, 16 punktas).
- 39 Pagal teismų praktiką ieškinio ir skundo atitikties taisykle siekiama išvengti, kad pareigūnas arba tarnautojas tam tikrais arba net visais kaltinimais remtųsi tik teismo nagrinėjimo stadijoje, nes taip būtų labai sumažinta galimybė išspręsti ginčą ne teisme. Šiomis aplinkybėmis, kadangi paskyrimų tarnyba negali pakankamai detalai žinoti suinteresuotojo asmens kaltinimų arba reikalavimų (minėto Sprendimo *Schwiering / Audito Rūmai* 11 punktas ir 1996 m. kovo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Weir / Komisija*, T-361/94, Rink. VT p. I-A-121 ir II-381, 27 punktas), ji neturi jokios galimybės, kai reikia, patenkinti jo reikalavimus arba pasiūlyti draugiškai išspręsti ginčą, taigi nutarti neteikti ginčo tiesiogiai spręsti teismui.
- 40 Tačiau tikslas leisti, kad suinteresuotasis asmuo ir paskyrimų tarnyba galėtų išspręsti ginčą ikiteisminėje stadijoje, nereiškia, kad bet kokiomis aplinkybėmis pareigūnas ikiteisminėje stadijoje turi teisę ginčyti bet kurį administraciniame etape paskyrimų tarnybos pateiktą naują motyvą.
- 41 Be kita ko, reikia nurodyti, kad nors pagal nusistovėjusią teismų praktiką paskyrimų tarnyba neturi motyvuoti sprendimo paaukštinti pareigas nei adresatui, nei kandidatams, kurių pareigos nebuvo paaukštintos (1987 m. gruodžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delauche / Komisija*, 111/86, Rink. p. 5345, 13 punktas; 1999 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Séché / Komisija*, T-112/96 ir T-115/96, Rink. VT p. I-A-115 ir II-623, 76 punktas ir 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Morello / Komisija*, T-338/00 ir T-376/00, Rink. VT p. I-A-301 ir II-1457, 48 punktas), ji privalo motyvuoti sprendimą atmesti pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį kandidato, kurio pareigos nebuvo paaukštintos, pateiktą skundą, nes šio sprendimo motyvai laikomi sutampančiais su sprendimu, dėl kurio pateiktas skundas, motyvais (1974 m. spalio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Grassi / Taryba*, 188/73, Rink. p. 1099, 13 punktas ir 1990 m. vasario 7 d. Sprendimo *Culin / Komisija*, C-343/87, Rink. p. I-225, 13 punktas; 1992 m. vasario 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Volger / Parlamentas*, T-52/90, Rink. p. II-121, 36 punktas). Motyvai turi būti pateikiami vėliausiai atmetant skundą (2002 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Roman Parra / Komisija*, T-117/01, Rink. VT p. I-A-27 ir II-121, 26 punktas ir 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Casini / Komisija*, T-132/03, Rink. VT p. I-A-253 ir II-1169, 32 punktas).

- 42 Analogiškai pagal teismų praktiką paskyrimų tarnyba neprivalo eksplicitiškai atsakyti į skundą, kai pats pirminis sprendimas yra motyvuotas (pagal analogiją žr. 1993 m. gruodžio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas / Volger*, C-115/92 P, Rink. p. I-6549, 23 punktą).
- 43 Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio, kuris taikomas laikiniejiems tarnautojams pagal KTĮS 46 straipsnį, 1 dalyje, numatyta prielaida, kad jei pasibaigus keturių mėnesių terminui po prašymo pateikimo dienos negaunamas atsakymas (nėra motyvų), laikoma, kad priimtas implicitinis sprendimas atmesti prašymą, kuris gali būti skundžiamas, nes, remiantis šia prielaida, paskyrimų tarnybos pateiktų motyvų laikinasis tarnautojas negali ginčyti ikiteisminėje stadijoje.
- 44 Dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą laikymosi vis dėlto reikia nurodyti, jog darant prielaidą, kad skundą pateikęs asmuo sužino jo nenaudai priimto akto motyvus iš atsakymo į jo skundą arba kad šiais motyvais iš esmės papildomi arba pakeičiami šiame akte išdėstyti motyvai, bet kokia priemonė, kurios pirmą kartą imamasi ieškinio pareiškimo stadijoje ir kuria siekiama užginčyti atsakyme į skundą pateiktų motyvų pagrįstumą, turi būti laikoma priimtina. Iš tiesų minėtais atvejais suinteresuotajam asmeniui nebuvo suteikta galimybė susipažinti su jo nenaudai priimtą aktą grindžiančiais tiksliais ir galutiniais motyvais.
- 45 Antra, dėl tariamo teisėtumo principo nepaisymo sprendimo teisėtumas iš tiesų turi būti vertinamas atsižvelgiant į faktines ir teises aplinkybes, kurios institucijai buvo žinomos priimant šį sprendimą. Atsižvelgiant į pirmiau apibūdintos ikiteisminės stadijos kintamą pobūdį, vis dėlto reikia pažymėti, kad akto, kuriuo nustatoma galutinė institucijos pozicija, rengimo stadija baigiasi, kai paskyrimų tarnyba atsako į laikinojo tarnautojo pateiktą skundą. Iš to matyti, kad apeliančės nenaudai priimto galutinio akto teisėtumas vertinamas atsižvelgiant į faktines ir teises aplinkybes, kurios institucijai buvo žinomos priimant šį eksplicitinį arba implicitinį atsakymą, neatimant iš institucijos galimybės teismų praktikoje numatytomis sąlygomis pateikti papildomus patikslinimus per teismo nagrinėjimo stadiją. Todėl negali būti daroma išvada, kad Tarnautojų teismas nepaisė teisėtumo principo.
- 46 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Tarnautojų teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad sprendimą nepratęsti apeliančės laikinosios tarnybos sutarties reikėjo nagrinėti atsižvelgiant į sprendime atmesti skundą išdėstytus motyvus, nors jie nebuvo nurodyti 2010 m. spalio 15 d. sprendime.

(Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**
2. **Dana Mocová padengia savo ir Europos Komisijos šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

Jaeger

Czucz

Papasavvas

Paskelbta 2014 m. gegužės 21 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.